

Nyt om

ARBEJDERMUSEET

& ARBEJDERBEVÆGELSENS BIBLIOTEK OG ARKIV

april-september

2012 nr. 2

UDSENDT AF ARBEJDERMUSEETS VENNER

Forsideillustration: Arbejdsmuseets nyeste særudstilling ”Et råb fra muren -100 års politiske plakater” er blevet mødt med stor interesse både blandt de besøgende, i medierne og endda på Christiansborg (se side 3). Plakaten om udstillingen er tegnet af Kim Klevin. Læs mere om åbningen af udstillingen og præsentationen af det medfølgende katalog på side 4-7.

SÆRUDSTILLINGER I 2012:

ET RÅB FRA MUREN

100 års politiske plakater

11. februar - 3.juni 2012

HINSIDES HORIZONTEN

Poul Anker Bech og Niels Lergaard

1. september - 25. november 2012

ÅBNINGSTIDER:

Museet: Alle dage kl. 10.00-16.00. Lukkedage: 1/1 + 24-26/12 + 31/12.

E-post: arbejdsmuseet@arbejdsmuseet.dk - **Hjemmeside:** www.arbejdsmuseet.dk

Omvisninger på museet kan bestilles: Mandag-torsdag kl. 13.00-16.00 - Tlf.: 33 48 03 30

Bibliotek og Arkiv, Nørrebrogade 66 D - Mandag-torsdag kl. 10.00-16.00

Tlf. 35 36 15 22, **E-post:** aba@arbejdsmuseet.dk

Vejledning: Tirsdag og torsdag kl. 12.00-16.00 - Tlf.: 35 36 15 22

Café & Ølhallen "1892"

Alle dage 11.00-17.00, køkkenet åbner 11.30 og lukker 15.30.

Tlf.: 33 33 00 18 - **E-post:** cafeogaelhalle@arbejdsmuseet.dk

FOR HELE FAMILIEN

Både Arbejdsmuseet og Arbejdsmuseets Venner vil gerne bidrage til, at et besøg i Arbejdsmuseet bliver en oplevelse for hele familien - og ikke kun for bestemte aldersgrupper. Museets indsats herfor sker bl.a. gennem Skoletjenesten i København, som alene i fjor sikrede besøg af 17.000 skoleelever på museet, men naturligvis vil også det nye Børnenes Arbejdsmuseum bidrage til den ønskede bredde i sammensætningen af museets gæster.

Venneforeningen vil ligeledes gerne sikre en større bredde i medlems- og deltagerkredsen fremover, og på denne baggrund indbyder foreningen den 13. maj til et spændende familie-arrangement (se annoncen side 23) med både sang, musik og eventyr for deltagere i alle aldre.

Vi håber at se både børn og voksne til dette medlemsmøde for der igennem at gøre erfaringer om det er en vej, der skal betrædes for foreningen også ved fremtidige tilbud af medlemsarrangementer.

Vel mødt ved de kommende medlemsmøder!

Med forårshilsen Bestyrelsen

Nyt om Arbejdsmuseet udgives af Arbejdsmuseets Venner. **Redaktion:** Louise Karlskov Skyggebjerg, Hanne Abildgaard, Henning Grelle, Margit Bech Larsen, Helle Leilund, Linda Nørgaard Andersen, Kirsten Nøhr Christiansen, Bendt Thuesen og Preben Sørensen (ansvarshavende redaktør). **Lay-out og tryk:** Ihle Grafisk Produktion, Broager. **Oplag:** 3.000 eksemplarer. Bladet udkommer d. 5/1, 15/4 og 15/9 med deadline 1 måned før. **Redaktionens adresse:** Redaktør Preben Sørensen, Sundgade 3, 6400 Sønderborg, tlf. 33 91 85 10. E-mailadresse: prebensorensen@bbsyd.dk **ISSN nr. 0907-0753.**

Gæster i massevis

Af Louise Karlskov Skyggebjerg

Så er året 2012 kommet godt i gang med masser af mediedomtale og mange gæster i Rømersgade.

Der leges på livet løs i "Børnenes Arbejdersmuseum", og vi får mange positive tilbagemeldinger på forårets særudstilling "Et råb fra muren - 100 års politiske plakater", der viser et udvalg af plakater fra vores egen samling.

Venstres kulturordfører har kritiseret udstillingen (som han ikke havde set), fordi den især viser plakater fremstillet af og for fagbevægelsen, græsrodsbevægelser og partier på venstrefløj.

Det har den naturlige forklaring, at vi er en specialinstitution, der skal beskæftige sig med arbejderhistorie, herunder arbejderbevægelsens historie, og traditionelt er vi arkiv for fagbevægelsen samt alle partierne fra Socialdemokraterne og til venstre, mens Rigsarkivet har de øvrige partiers arkiver.

Det primære formål med plakatudstillingen har for os været at vise dele af vores egen store og spæn-

dende samling, der rummer plakater helt tilbage fra 1900-tallets begyndelse.

Heldigvis er vi blevet bakket op af rigtig mange, bl.a. kulturministeren, der i et svar til ordføreren oplyser om vores formål og tilføjer: *"Det er efter min mening utidig indblanding, hvis jeg blander mig i indholdet i den specifikke udstilling eller i museets øvrige faglige dispositioner"*. Det svar er vi umådeligt glade for, da det giver os det nødvendige rum til at kunne agere som den professionelle videns- og kulturinstitution, vi er; også når vi arbejder med politiske emner.

Nok om det. Vi er glade for at mange - herunder også mange unge - har fundet vej ind for at se plakatudstillingen. Samtidig er både familier og daginstitutioner o.l. for alvor begyndt at få øjnene op for de fantastiske muligheder for leg i "Børnenes Arbejdersmuseum", og det er en fornøjelse at se, hvordan børnene leger sig ind i fortiden time efter time og bare ikke vil med videre.

Restaureringsarbejde

Den kommende sommer

bliver præget af, at forhusene i Rømersgade pakkes ind i stillads i forbindelse med en restaurering af tag og facade. Desuden må desværre særudstillingslokalerne lukkes i sommermånederne pga. arbejdet med vand-skadeforebyggelse og reetablering af gulvet efter sidste års skybrud. Herefter håber vi at kunne holde en lille pause fra stilladser o.l.

Forårets foredragsrække om danske kommunister har været en stor succes, og til efteråret fortsætter vi derfor samarbejdet med Folkeuniversitetet med endnu en foredragsrække i festsalen i Rømersgade. Det nærmere program følger senere.

På vores hjemmeside kan man i øvrigt i kalenderen se, hvad der er planlagt af events o.l. resten af året. Der vil bl.a. blive holdt en juletræsfest i december.

Den 10. maj indbyder vi til konferencen "Hvem arbejderne?", hvor vi beskæftiger os med den nyeste arbejderhistorie. Et emne, som vi også tager op i et forskningsprojekt. Med andre ord kommer der til at ske rigtig meget i 2012.

Plakaten som redskab i en politisk kamp

Vellykket åbning af særudstilling med et udvalg af Arbejdermuseets unikke samling

- Vi har nogle helt fantastiske samlinger på Arbejdermuseet, med mere end 12.000 plakater indsamlet i over 100 år fra ABA's start i 1909 og frem til i dag. Vi kan ved denne udstilling vise et udsnit af plakaterne i deres kunstneriske kontest - ikke "blot" som kunstplakater, men også som politisk bevidste plakater, sagde udstillingens tilrettelægger, museumsinspektør *Margit Bech Larsen* ved præsentationen af den nye særudstilling den 10. februar.

Margit Bech Larsen præsenterede den nye særudstilling.

- Det er mest venstrefløjens plakater vi viser, men denne del af det politiske billede har jo også været mest i opposition og brugt plakaten som et aktivt kampmiddel. Udsagnet at et billede kan sige mere end 100 ord, bliver i høj grad bekræftet på denne udstilling.

- Jeg må samtidig beklage vores dages personliggørelse af plakaternes indhold, hvor partiernes valgplakater alle har samme ramme og blot forskellige kandidat-portrætter. Udstillingen viser også plakaterne i forhold til et byrum og som *street art*, sagde Margit Bech Larsen, som håbede at plakaterne vil inspirere folk til at gå ud og gøre en politisk indsats.

Tak til trofast medarbejder

I sin velkomst til den store forsamling i museets festsal, fremhævede direktør *Louise Karlskov Skyggebjerg* bibliotekar hos ABA, *Dorte Ellesøe Hansen*, for mere end 40 års arbejde med indsamling af plakater, hvor hun selv var rundt og indsamle mange af dem og senere sørget for arkivering og pasning af den stadigt voksende samling.

Frygten for atombomben var stærk i starten af 1980'erne, da den internationale kolde krig blussede op igen med oprustning i både USA og Sovjetunionen og store diskussioner af de internationale missildepoter. "Hvor går du hen, når raketterne går af?", spurgte en ukendt atommodstander, som brugte en tegning af Roald Als til at give en humoristisk vinkel på problemet. En forbipasserende har resignerende bemærket, at en druktur nok var den eneste løsning.

- Det er hendes engagement, der gør, at vi i dag kan vise denne udstilling. Det er vigtigt at markere det gode arbejde, der ligger bag en sådan indsats, og udstillingen

viser samtidig den bredde der er i samlingerne på museet og hos ABA, sagde museumsdirektøren, der også takkede Margit Bech Larsen og andre medarbejdere bag udstillingens etablering.

Hun takkede desuden for sponsorstøtte til udstillingen og det tilhørende katalog fra Eduard Walthers legat, Erik B. Sunds Fond, Grafisk Almenvælgørende Fond v/HK Danmark, Knud Højgaards Fond, Konsul Georg Jorck og Hustru Emma Jorck's fond, Kulturarvsstyrelsen, LO, Tuborgfondet og 3 F's Medie- og Kulturfond.

Thomas Kruse fortalte om plakater før og nu.

Politik på plakaten

Plakatkunstneren *Thomas Kruse*, i sin tid aktivt medlem af kunstnerkollektivet "Røde Mor", talte også ved åbningen og stillede spørgsmålet "Er plakaten en patient, der skal plejes?"

Dorte Ellesøe Hansen i udstillingslokalerne med en af de kendte Vietnam-plakater og i den lille montre, hendes eget dukkehus - naturligvis tapetseret med plakater.

Han beskrev plakaternes historie, samtidig med at bylivet har udviklet sig, hvor Plakatomuseet i Århus således rummer en halv mill. plakater. Plakaten var

en billig udtryksmåde og blev den politisk kritiske fløjs udtryksmiddel, når man ikke selv ejede medierne. Den tekniske udvikling gjorde det også hurtigt og billigt at fremstille plakater i stort oplag.

- Vi sørgede også for satire og selvironi i plakaternes indhold, så parolerne var til at holde ud, selvom jeg ser med overbærende kærlighed i dag ved gensynet med Røde Mor's - og andre plakater fra dengang. Revolutionen fortonede sig længere og længere væk, og det unikke sammenhold er væk, sagde Thomas Kruse.

Både på en storskærm i festsalen og rundt om på museets vægge blev udstillingen i kælderetagen suppleret med plakater samt film og lyd om emnet.

Som et live - indslag ved åbningen havde to unge kunstnere, fra venstre Rasmus Balstrøm og Alexander Witting til opgave at lave en plakat over temaet "Udflytning af danske arbejdspladser" og er her i gang med projektet.

Valgplakaten - en historie om forfald

Kraftig kritik af nutidens valgplakater i katalog om 100 års politiske plakater

I forbindelse med åbningen af den nye særudstilling i Arbejdermuseet er der udgivet et spændende og farverigt katalog i stort format, med samme navn som udstillingen **ET RÅB FRA MUREN - 100 ÅRS POLITISKE PLAKATER**, hvor emnet over ca. 100 sider i tekst og med masser af plakater beskrives på alsidig vis.

Heri kan man læse bidrag fra plakatkunstnerne *Thomas*

Her ses et eksempel på en både kunstnerisk og politisk stærk plakaf af Aage Rasmussen fra folketingsvalget i 1953, hvor det store A holder hele konstruktionen oppe og signalerer vækst, driftighed og arbejdspladser.

mas Kruse (Røde Mor) og Mikael Witte, og man kan få en meget personlig beretning fra en af Ungdomshusets plakatsættere og forfatter, Jakob Mathiassen, som i sin artikel "Kampen om plankeværket" beskriver den organiserede plakato-phængnings store magt over byens rum.

Bibliotekar i ABA gennem en lang årrække, *Dorte Ellesøe Hansen*, fortæller i en personlig beretning om, hvordan den store plakatsamling er blevet til. Endvidere beskriver udstillingens tilrettelægger, museumsinspektør *Margit Bech Larsen*, plakaternes historiske udvikling i en artikel om HK's plakater, og dette emne suppleres af den sidste artikel i kataloget, hvor kommunikationsforsker *Orla Vigsø* skriver om valg-plakaternes udvikling i de sidste 100 år.

Valgplakater - en død sild?

Fælles for artiklerne er, at de beskriver plakaten som redskab i en politisk kamp og som en prisme for samfundets udvikling, hvor *Orla Vigsø* i sin artikel om valgplakaterne gennem 100 år med dette spørgsmål konstaterer, at det er svært

Og så personfikserede og kedelige ser valgplakater ud i vore dage.

(Foto Margit Bech Larsen)

ikke at se det som en historie om forfald:

- Det virker, som om de fleste danske partier ikke tror på, at plakaten egentlig har nogen funktion i en moderne valgkamp, men at man er bange for, at det vil give negative konsekvenser, hvis man som det eneste parti *ikke* har plakater.

- Så man fylder det offentlige rum med plakater uden anden idé end at vise smilende ansigter, og man gør det ud fra en gammel *tæppebombningsstrategi* - kan man ikke ramme præ-

cist, kan man jo altid smide så mange ud, at der sikkert er én af dem, som rammer sit mål, skriver Vigsø og fortsætter:

- Men det er en strategi med tvivlsom effekt. Alt tyder på at folk er godt og grundigt trætte af den fuldstændigt automatiske forgrimmelse af byrummet, hver gang der er valg. Og antallet af valgplakater det seneste årti, som faktisk har fået positive kommentarer, kan tælles på én hånd.

- Samtidig har valgplakaten stadig nogle unikke egen-

skaber ved at være det eneste medie, som trænger sig på i det offentlige rum - så hvorfor ikke udnytte dette til noget mere interessant, spørger Orla Vigsø, der har en række forslag til atter at puste liv i valgplakaten bl.a. at droppe "de livløse studie billeder af kandidater" og slutter med følgende op-sang:

- Valgplakaten er ikke død, men den risikerer at blive en helt livløs grøntsag, hvis partierne ikke tager sig sammen!

Og dansen gik...

Også i skolernes vinterferie i februar i år var der sørget for særlige tilbud for børn og unge i Arbejdersmuseet. Her gælder det danseundervisning i museets festsal under ledelse af danselærerinde Signe Frydenlund.

Arbejderhistorieprisen 2011 med fokus på det kinesiske arbejdsmarked

Arbejderhistorieprisen 2011 tildeltes *Bo Sørensen (billedet)* for hans speciale "China - A worker state with no worker Movement?" ved en festlighed i Arbejdermuseets festsal den 1. marts.

Prismodtageren har på baggrund af radiointerviews med kinesiske arbejdere undersøgt det voksende antal konflikter på det kinesiske arbejdsmarked.

Kina har oplevet en enorm vækst i antallet af konflikter på arbejdspladserne, og det er udgangspunktet for Bo Sørensen Sørensens speciale, hvori han stiller spørgsmålene:

- Hvilke problemer er det, de kinesiske arbejdere er blevet stillet over for, som har medført en markant

vækst i arbejdsconflikter; og hvordan har de søgt at imødegå disse?

- Hvordan klarer arbejderne sig i det legale system, og understøtter retsliggørelsen i deres øjne legitimiteten af det kinesiske kommunistparti?

- Er retsliggørelsen en hovedårsag til den kinesiske arbejderklasses opsplittede karakter, eller er der andre mere væsentlige årsager?

Det er der kommet en meget spændende undersøgelse ud af. Så spændende at Arbejderhistoriepris-komiteen finder, at Bo Sørensen fortjente at blive tildelt arbejderhistorieprisen 2011 med følgende begrundelse:

"Der er tale om et, efter vort skøn, veludført fagligt arbejde, som tager fat på et vigtigt og utraditionelt emne, der fastholder arbejderhistoriens internationale genstandsfelt. Samtidig er arbejdet spændende metodisk. Det bygger på radiointerviews indsamlet af China Labour Bulletin, omfattende ca. 1.000 konflikt-episoder og formidlet i programmet Workers' Voice på organisationens radio med sæde i Hong Kong.

Det er aktuelle og vigtige spørgsmål, der behandles i specialet, og der er interessante pointer. Hvad er kilden til den omfattende uro? Hvordan skal vi forstå de kinesiske arbejderes tilid til retssystemet?

Materialet viser ifølge Bo Sørensen, at konflikterne på det kinesiske arbejdsmarked ikke primært bunder i hårde arbejdsvilkår, som europæiske arbejdere utvivlsomt ville protestere imod, men i forhold der på arbejderside opfattes som urimeligheder.

Han påpeger det grundlæggende problem, som består i forskellen mellem gældende regler og reglernes gennemførelse ude på virksomhederne. Netop her inddrager Bo Sørensen partiets legitimitet som en afgørende parameter i forståelsen af kinesiske arbejderes tro på at kunne benytte det legale system i et opgør med urimeligheder og korrup-tion.

Bo Sørensen's undersøgelse inddrager den kinesiske arbejderklasses sammensætning, arbejdernes opfattelse af statens legitimitet og statens reaktioner på de

udbredte protester i analyserne. Der anlægges nye spændende vinkler på de kinesiske konflikter; og der er

tale om konklusioner, som ikke bare bekræfter rod-fæstede forestillinger om en underkuet arbejderklasse,

men søger at finde en logik i de kinesiske arbejderes og de faglige organisationers ageren”.

Bog og balkonudstilling om arbejderkooperationen

Historiske billeder af tidligere kooperative virksomheder.

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv forbereder udgivelsen af den første forskningsbaserede publikation om arbejderkooperationen i Danmark. Det er cand. phil., seniorforsker *Henning Grelle*, der arbejder på sagen, som vil resultere

i en bog på omkring 300 sider gennemillustreret med fotos af virksomheder, personligheder, produkter, reklamer, plakater og kunst med relation til den kooperative bevægelse.

Når 2012 er valgt som udgivelsesår, skyldes bl.a., at

FN har gjort 2012 til kooperationens år, og at Det kooperative Fællesforbund i Danmark samtidig kan fejre sin 90 års fødselsdag.

Sidstnævnte støtter projektet, som også vil blive ledsaget af en udstilling på Arbejdermuseets balkon.

Hinsides horisonten

- et møde mellem Poul Anker Bech og Niels Lergaard
Af Hanne Abildgaard

Når Arbejdermuseet den 31. august kan slå dørene op for endnu en stor kunstudstilling, sker det på baggrund af et samarbejde med Vendsyssel Kunstmuseum og Bornholms Kunstmuseum. De samme museer var samarbejdspartnere i forbindelse med Erik Hagens-udstillingen "Velfærdshverdag" i 2010. Men hvor det dengang var Arbejdermuseet, der havde taget initiativet, er det denne gang Vendsyssel Kunstmuseum, der har udviklet idéen og "trukket det store læs".

Det hele startede med en plan om en udstilling med Poul Anker Bech. Tan-

ken var, i lighed med Erik Hagens-udstillingen, at benytte kunstnerens 70-års fødselsdag 13. april 2012 som anledning til en retrospektiv udstilling. Den skulle naturligvis starte på Vendsyssel Kunstmuseum, der råder over den mest omfattende museumssamling af kunstneren. Poul Anker Bech var selv med i udviklingen af idéerne. Men udstillingen bliver desværre ikke en fejring af Poul Anker Bechs 70 års fødselsdag, da kunstneren døde allerede i 2009.

Lærer og elev

Der bliver heller ikke tale om en retrospektiv udstilling. For det viste sig hur-

tigt, at der var en udstilling med kunstneren undervejs på Randers Kunstmuseum. Poul Anker Bech ønskede ikke selv endnu en separatudstilling, så den tanke dukkede op at sætte hans værker sammen med en kunstner, han havde et særligt forhold til, nemlig Niels Lergaard (1893-1982), som han havde haft som lærer på Det Jyske Kunstakademi i 1966. Bech var livslangt optaget af Lergaard både som kunstner og menneske. Han har beskrevet sit første indtryk af akademiet og læreren på følgende måde:

"Atmosfæren var præget af denne næsten skælvende ærbødighed, hvormed man i den unge alder omfatter sine helte. Og så dukkede han frem i hele sin ejendommelige fremtoning: en lille, meget tæt krop, som uden overgang gik over i et rundt hoved, hvor næsen krummede sig ørneagtigt ned over en lille moustache. Man så straks, hvor godt han svarede til den karakteristik, som engang blev brugt om hans appari-

Niels Lergaard: Interiør, 1932. Olie på lærred, 100 x 115. Privateje.

tion: En blanding mellem en norsk trold og en fransk vinbonde!"

Horisonten

Når det giver mening at vise de to kunstnere på en slags dialog-udstilling, skyldes det noget mere end lærer-elev forholdet. Skønt tilhørende forskellige generationer og vidt forskellige kunsthistoriske sammenhænge, havde deres projekter mange lighedspunkter. Noget af det, der binder de to kunstnere sammen, er deres optagethed af det menneskeskabte, tidsbestemte og forgængelige miljø over for naturens overvældende konstans - og ikke mindst kampen med at give dette et billedmæssigt udtryk.

Niels Lergaard valgte som oftest en høj horisont, når han malede udsigten over Gudhjem. Han kæmpede ofte længe for at opnå den rette uendelige dybde i den blå flade, men som han sagde: "Når jeg står og maler havet, kan jeg pludselig synes, det kun er kulør. Men så tænker jeg på, at derovre ligger Rusland. Og det får igen vægt, dybde, stoffighed og umådelig udstrækning."

Hos Poul Anker Bech er horisonten derimod ofte lav, når han maler udsigten over Vesterhavet. Her bærer horisonten den mægtige himmel, og på jorden ligger det moderne menneskes

Poul Anker Bech. Den sidste sommer. 2007. Olie på lærred. 98 x 132 cm.

"velfærdsgoder" henslængt, efterladt som skrammel og som spor efter det forgængelige liv. Så på Arbejdermuseet kommer udstillingen til at indgå i rækken af kunstudstillinger med fokus på de eksistentielle udfordringer, det moderne velfærds menneske står overfor.

Udstillingen vises på Arbejdermuseet fra 1. september

-25. november, hvorefter den fortsætter til Bornholms Kunstmuseum.

Udstilling og den tilhørende publikation har modtaget støtte fra Augustinus Fonden, Det Obelske Familiefond, Hjørring Kommune, Knud Højgaards Fond, Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond og Spar Nord Fonden.

INDBYDELSE TIL UDSILLINGSÅBNING

Venneforeningens medlemmer indbydes hermed til åbningen af den nye særudstilling i Arbejdermuseet

HINSIDES HORIZONTEN

**- et møde mellem Poul Anker Bech og Niels Lergaard
fredag den 31. august kl. 16.00.**

Ved åbningen i museets festsal bliver der velkomst ved direktør Louise Karlskov Skyggebjerg, og vicedirektør Hanne Abildgaard, fortæller om udstillingen.

Øvrige programpunkter forelå ikke ved redaktionens slutning.

"Klassen bliver aldrig helt den samme"

Integration af museumsformidling i udskolingens projektarbejde

Af Connie Hansen

"Klassen bliver aldrig helt den samme", konkluderede John Sørensen, lærer på Engelsborgskolen i Lyngby, i evalueringen af pilotprojektet "Kvinder til salg - et pilotprojekt om projektarbejde", som hans 8. klasse deltog i på Arbejdermuseet i efteråret 2011.

Pilotprojektets emne var trafficking og prostitution i Danmark, og det tog afsæt i museets særudstilling "John Kørner. Kvinder til salg". Udstillingen viste en række nye værker af samtidskunstneren John Kørner, suppleret af en genstandsbaseret udstilling om handlede kvinders vilkår

i Danmark med titlen "Fanget bag åbne døre".

Deltagerne var fire 8. klasser fra tre københavnske skoler: Engelsborgskolen i Lyngby, Vesterbro Ny Skole og Krebs' Skole på Østerbro. Målet for eleverne var at udvikle en oplysningskampagne om trafficking og prostitution, og de blev klædt på med viden fra museets side gennem et skriftligt undervisningshæfte, som blev gennemgået i klassen, inden skolerne besøgte museet første gang, og gennem workshops på museet samt et undervisningsforløb i klassen med en af museets inspektører.

Da kampagnematerialet var færdigt, blev det udstillet på Arbejdermuseet, hvor eleverne modtog professionel feedback af Erich Karsholt fra reklamebureauet Bates Y&R.

Hvad museet kan tilbyde skolerne

I folkeskolens projektopgave vægtes tværfaglighed højt, og både arbejdsproces og emneafgrænsning skal være tilført "kaotiske situationer", så eleverne lærer at håndtere ukendte forhold. Desuden skal projektarbejdet styrke både faglige og sociale kompetencer og skabe personlig udvikling.

Baggrunden for Arbejdermuseets pilotprojekt var afprøvning af museernes potentiale til at trække projektarbejdet ud af skolens rammer og relatere det til virkeligheden i en grad, som skolerne ikke selv har ressourcer til. Det lykkedes pilotprojektet at skabe situationer for både elever og lærere, som de aldrig havde drømt om.

Det som rykkede i projektet, var helt klart emnet, som var kontroversielt i forhold til, hvad skolerne plejer at tage op, og som viste eleverne si-

Særudstillingen blev grundigt studeret af eleverne.

der af samfundet og tilværelsen, som de absolut ikke var bekendte med. Det fangede desuden mange, at emnet var højaktuelt, og at de blev udfordret både på deres viden, fordomme og forestillinger om den tid og det samfund, de lever i.

Oplysningskampagnen som opgaveform var en meget anderledes måde at lave projektopgave på. Styrken lå i, at det færdige materiale var et sammenhængende produkt, som blev oplevet af andre end eleverne selv.

"Jeg synes, at vores produkt har fået lov til at folde sig mere ud, end hvis det kun var til en skoleopgave", forklarer Liv fra Engelsborgskolen efterfølgende om grunden til, at museumsudstillingen gjorde en forskel.

"Det gjorde det også ekstra sjovt", mener Agnete fra samme klasse. "Det er meget

anderledes og ukendt, men samtidig er det fedt at kunne vise andre det, man har brugt så lang tid på. Når det skal udstilles, er jeg også ekstra opmærksom på, om teksten er grammatisk korrekt", tilføjer hun.

Videnstilegnelse gennem workshops

Som en del af pilotprojektet deltog eleverne i workshops på museet med journalist og forfatter *Jens Høvsgaard*, der i mange år har skrevet om menneskehandel og tvangsprostitution, og med jurist *Anne Brandt Christensen* og traumeterapeut *Michelle Mildwater* fra den frivillige hjælpeorganisation "Hope-Now".

Det var en stærk oplevelse for eleverne at møde mennesker, som havde haft personlig kontakt med kvinderne. Det vakte elevernes interesse for emnet i et helt andet omfang, end hvad lærerne almind-

eligvis opnår gennem undervisningen.

En sidste workshop var et udvidet undervisningsforløb i særudstillingen "John Køner. Kvinder til salg", som konkretiserede den viden, eleverne havde tilegnet sig. Det berørte eleverne, at genstandene var ting, som indtil for kort tid siden havde været anvendt af prostituerede. De udstillede genstande var bl.a. regnskabsbøger, tøj, afslag på opholdstilladelse fra Udlændingeservice, håndtasker med indhold og juju-posere.

Sammenfattende har pilotprojektet bekræftet og demonstreret museernes mulighed for at bringe samfundsrelevante, debatskabende og kontroversielle emner på banen og være grænseoverskridende for eleverne på den gode måde. Projektet blev efterfølgende optaget i Kulturstyrelsens "Unge og museer - en best practice publikation".

Eleverne på scenen i museets festsal

En lidt upåagtet nordisk indsats

- Om Anker Jørgensen og Nordisk Råds indsats til støtte for de baltiske landes frigørelse fra Sovjet

Af Henrik Hagemann, fhv. generalsekretær v/Nordisk Råd, rektor emeritus.

De baltiske lande fik løsrivet sig fra Sovjetunionen i september 1991. Den løsrivelse bidrog Anker Jørgensen og Nordisk Råd stærkt og aktivt til. Det følgende er et bidrag til belysning af nogle nordiske træk i udviklingen op til løsrivelsen.

Den 14.-20. oktober 1990 kunne endelig en delegation fra Nordisk Råd foretage en rejse til de baltiske

hovedstæder for at etablere kontakt med parlamentarikerkolleger. Det fik betydning. Forud for den rejse var der foregået megen politisk aktivitet, som Anker Jørgensen havde medvirket konstruktivt i. Hele historien kan man læse grundigt beskrevet i Nordisk Råds fortrinlige jubilæumsskrift fra 50-års-jubilæet i 2002, "Til nordisk nytte?". Her skal der tegnes nogle linjer.

Udenrigspolitik var i hele Sovjettiden tabu i Nordisk Råd. Man kunne naturligvis i generaldebatterne drøfte udenrigspolitiske emner af fælles interesse, men en egentlig politisk sagsbehandling med rekommandationsforslag, betænkninger og afstemninger var udelukket. Det var derfor næsten som at bande i kirken, da Anker Jørgensen sammen med det finske medlem af Nordisk Råd *Pär Stenbäck* i 1986 fremsatte et forslag om, at det officielle nordiske samarbejde skulle åbnes for internationale aspekter. Det lyder meget harmløst i vore dage, men det var det sandelig ikke dengang.

En "cirkusforestilling"

Forslaget fik en tøvende behandling ved Nordisk Råds session i København i 1986, men i Helsingfors det følgende år var tonen sandelig en anden. Her var debatten ganske skarp. De konservative anført af repræsentanterne for det norske Høyre og stort set hele den finske delegation var voldsomt imod. Det gik endda så vidt, at ved Republikkens Præsidents frokost for Nordisk Råds Præsidium, statsministrene og enkelt andre

Anker Jørgensen var medlem af Nordisk Råds Præsidium 1982-92 og præsident i 1982, 1987 og 1992. Her ses han ved et pressemøde på Christiansborg i februar 1984, hvor han som formand for den danske delegation fremlagde de sager, som man skulle have med til Nordisk Råds session i Stockholm.

På billedet ses fra venstre Margrete Auken (SF), Karen Thurøe Hansen (KF), Jens Steffensen (KrF), stf. generalsekretær Niels Ove Gottlieb, Anker, miljøminister og minister for nordiske anliggender Chr. Christensen (KrF) og Robert Petersen (S).

holdt værten, præsident *Koivisto*, en forbløffende ironisk tale hvor han nærmest sammenlignede Nordisk Råds session med en cirkusforestilling og derfor anså Nordisk Råd som komplet uegnet som forum for en egentlig behandling af udenrigspolitiske spørgsmål. Hans gamle ven og partifælle, Anker Jørgensen, sad ved siden af.

Denne artikels forfatter har ikke hverken før eller siden oplevet noget lignende i internationalt samarbejde. Og fem år efter ved den tilsvarende frokost havde balterne jo fået deres selvstændighed - og Anker Jørgensen fået ret: Nu blev han modtaget meget hjerteligt af den samme præsident!

En del af besværet med at få delegationen af sted skyldtes sovjetisk afvisning, men en lige så stor del skyldtes intern modstand i Norden - dog ikke i Danmark. Den norske statsminister *Gro Harlem Brundtland* var bekymret for Norges forhandlinger med Sovjet om grænsedragning i Barentshavet, et problem der først blev løst endeligt sidste år. Hun ville ikke have, at nogen fra de andre nordiske lande skulle forstyrre processen. Det kan man forstå. Men den svenske statsminister *Ingvar Carlsson* var også imod; mit gæt er at han ikke brød sig om at

Karin Söder, udenrigsminister i Torbjörn Fälldins regering, som aktiv medspiller sammen med Anker Jørgensen skulle få hjemlig politisk ære af en så markant indsats - hun repræsenterede Centerpartiet. Sådan kan politik jo også være.

Delikat situation

Anker Jørgensen var helt opmærksom på hvor delikat situationen var, og at han måske havde presset lidt hårdt på. Så på et ret sent tidspunkt meddelte han at han ikke ville med på rejsen, for hans person skulle ikke bidrage til vanskeligheder. Delegationen blev så ledet af altingsmand *Páll Pétursson*, Island, og *Karin Söder*. Den måtte af diplomatiske grunde indlede besøget med et ophold i Moskva. Her blev den modtaget af selveste næstformanden i Den Øverste Sovjet, så det var ingen hvem-som-helst. Han indskærpede at delegationen ikke skulle blande sig i unionens indre anliggender når den kom til de baltiske lande!

Delegationsrejsen blev et symbol for de nordiske landes støtte til de baltiske folks frihed og selvstændighed. Internationalt var det ikke specielt let, for nok havde Gorbatsjov løsningsnet noget med sin perestrojka og glasnost, men han ville ikke lade balterne udtræde af unionen af sovjetrepublikker. Og USA

støttede helt klart Gorbatsjov, fordi man anså ham for at være den sikreste garant for en fredelig fornyelse i Sovjet. Der var faktisk ikke andre end Nordisk Råd, der fastholdt de baltiske landes problem på den internationale dagsorden.

Da Anker Jørgensen i maj 1991, hvor de baltiske lande stadig var sovjetiske republikker, som Nordisk Råds præsident deltog som observatør ved Nato-parlamentarikernes møde i Madrid, var han den eneste, der fra talerstolen omtalte de baltiske lande. Han havde aftalt det med de amerikanske delegater, og de var glade for at han gjorde det, for de kunne ikke gøre det af hensyn til forholdet til Gorbatsjov.

Hvor vigtigt det hele var, kan man også forstå, når jeg oplyser, at den sovjetiske

Artiklens forfatter, Henrik Hagemann.

ambassade fulgte Nordisk Råds arbejde tæt i de år, og Pentagon sendte i 1990 et par dygtige medarbejdere til København for at interviewe mig.

Denne artikels forfatter var noget bekymret for risikoen

for, at Sovjet i 1990 ville blive provokeret til at bruge våbenmagt over for baltterne. Vi kunne alle huske invasionerne i Ungarn i 1956 og i Tjekkoslovakiet i 1968. Jeg spurgte nogle få år efter begivenhederne Anker Jørgensen om ikke

han havde været bange. Jo, sagde han, men vi havde ikke noget valg! Han fandt at Nordisk Råd havde en moralsk pligt til at forsvare folkenes selvbestemmelsesret som princip.

Det nyttede heldigvis.

Fortsat fremgang for venneforeningen

Referat af generalforsamlingen i Arbejdermuseets Venner

Af Bendt Thuesen

Generalforsamlingen søndag den 26. februar kunne efter den omfattende restaurering igen afholdes i museets smukke festsal.

Formanden, *Kirsten Nøhr Christiansen*, bød velkom-

men og satte straks mødet i gang. Til dirigent valgtes *Sune Bøgh* og til referent *Bendt Thuesen*. Dirigenten konstaterede mødets lovlige indvarsling, og protokollen fra sidste år (optrykt i vennebladet nr. 2 - 2011) blev godkendt.

Herefter fik formanden ordet for beretningen:

"Året 2011 blev et aktivt år, hvor vi fik en ny formand - mig - da Preben Sørensen efter 9 år i formandsstolen trak sig fra denne post. Preben fortsætter dog heldigvis som redaktør af vores blad. Museet fik også en ny direktør, idet Peter Ludvigsen efter 28 år som museets stifter og direktør valgte at gå på pension. Det blev så også en kvinde - nemlig Louise Karlskov Skyggebjerg, som fik stillingen som direktør for museet.

Det har været et spændende år med mange udfordringer. Især for mig som nyvalgt formand.

Vi lagde ud i marts med årsmødet for "Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark". Mødet blev holdt her i salen, det var, før taget var helt færdigt, så her var koldt, men stemningen var varm, og det var et godt arrangement med frokost i Café & Ølhalle.

Deltagerne var meget begejstrede for vores museum. De fik også en omvisning på museet. Peter Ludvigsen fortalte om museumsverdenen, en verden i forandring, og som nu har fået nye opgaver med formidling både af kulturhistorie og kunsthistorie, som bibliotek og arkiv og at koble nutid og fortid sammen, så det bliver sjovt og lærerigt at komme IGEN på museet.

Venneforeningens formand, Kirsten Nøhr Christiansen, aflagde beretning.

Museet skal også være et sted for studerende og forskere, som arbejder med emner relateret til arbejderbevægelsen og arbejderliv nu og tidligere.

I april holdt WFFM, som står for Verdensføderationen af Museums- og Venneforeninger, sit årlige repræsentantskabsmøde, denne gang på Nationalmuseet. Vi havde lavet en aften for deltagere her på museet, hvor Hanne Abildgaard fortalte om museet og det internationale arbejde, som sker herfra, og jeg orienterede om Venneforeningens arbejde - på engelsk! (også en udfordring). Derefter fulgte en guidet omvisning for deltagere rundt på museet, og vi sluttede med buffet i Café & Ølhalle.

Gæsterne, som kom fra Argentina, USA, Israel, Italien, Tyskland, Frankrig og Korea, var alle meget begejstrede for vores museum, og nogle ville se det igen, inden de rejste hjem til deres eget land, så det var et fint arrangement.

Museumsbestyrelsen

Som formand sidder jeg i museets bestyrelse, og her har det været et spændende, turbulent og lærerigt år. Museet fik som nævnt ny direktør, og vi fik rigeligt at se til. Især økonomien og den store ombygning og renovering af salen og ikke mindst den omfat-

tende vandskade var noget, der optog os i bestyrelsen. Den økonomiske krise satte også sit præg på museet, og det betød, at man her måtte tilpasse personale og aktiviteterne, så det hele kom til at fungere.

Den store renovering og ombygning tog længere tid, end vi havde forventet, da der hele tiden dukkede nye udfordringer op. Både svamp og den helt specielle måde, taget og salen var bygget på, var en udfordring for håndværkerne. Og ikke mindst vejret: Det var en kold og snefyldt periode, som heller ikke gjorde det lettere.

Men nu er salen og det nye udstillingsloft færdigt og blevet en ny aktiv del af museet, som er et besøg værd. Her vises udstillingen "En bygning vi rejser. En fortælling om arbejderbevægelsens fødsel". Helt her oppe under taget - på loftet over den gamle festsal - kan man nu se og høre en lys- og lydfortælling om tiden fra arbejderbevægelsens spæde start, om slaget på Fælleden og frem til bygningen af denne forsamlingsbygning, som vi nu sidder i. Der er her tale om en helt ny formidlingsform, hvor den dramatiske historie bliver fortalt på en stemningsfuld og original måde.

Der er også lavet en ny udstilling "Under eget tag" i

rummet ved udgangen til balkonen. Her kan man via touchborde gå på opdagelse i 18 korte film, der fortæller historien om forsamlingsbygningens opførelse i 1879 og de mange aktiviteter, der er foregået her siden.

Der er også kommet en helt ny udstilling "Børnenes arbejdermuseum", som ser ud til at være en succes - for både børn og voksne.

Men ligesom man nu troede, at alt var i orden, så kom regnen den 2. juli, og museets kælder stod under vand. Vandet fossede ind gennem væggen i kælderen fra Rømersgade og ind i udstillingslokalerne i museet, hvor udstillingen om øst-arbejderne stadig var i gang. Der blev ryddet op og fjernet gulv, personalet arbejdede virkelig hårdt for at få styr på kælderen igen, så den kunne blive klar til Kørner-udstillingen, som blev åbnet i august.

I Café & Ølhalle var det også slemt, her havde man lige åbnet efter en længere varende renovering, så vand var ikke noget, man ønskede sig her. Men der stod vand i ca. 60 cm's højde, så alt, gulve, paneler og inventar skulle igen renoveres, og restauranten stod klar til at åbne igen i december.

Til alt held har Alka Forsikring været meget hjælp-

somme og dækket det meste. Og nu arbejdes der på at sikre, at det ikke sker igen. Det næste, der tages fat på, er tag- og facaderenovering af forhuset. Så det har været et spændende år for museet - og dets bestyrelse.

Medlemsaktiviteterne

Vi har haft flere arrangementer og omvisninger, og her vil jeg nævne:

Udstillingen "A Taste of Europe - Østarbejdere i dansk landsbrug", som gav anledning til mange tanker! Jeg er vel ikke den eneste, der har tænkt, om det nu var politisk korrekt at købe flæskesteg på tilbud, når nu øst-arbejderne i landbruget ikke fik ordentlig løn og ophold her i landet. Men jeg konkluderede, at hvis jeg ikke spiste flæskesteg og koteletter, så fik de jo slet ingen løn. - Så det var en udstilling, som gjorde indtryk og satte tanker i gang om, "at svinene havde det meget bedre end dem, der passede dem".

Den næste omvisning var til udstillingen "Kvinder til salg" med billedkunstneren John Kørner - meget spændende. Kørners tema om de handlede kvinder kunne have været tungt og trist, men hans billeder løftede temaet op og gjorde, at der var mange, der så udstillingen. Debatten kom i gang om handlede kvinder, deres forhold og om prostitution i dagens Danmark.

Vi deltog i åbningen af den nye permanente udstilling "Børnenes arbejdermuseum". Her har vi doneret 10.000 kr. til at få syet dragter/tøj, som børnene kan få på, når de skal lege "Gamle dage".

Det er et spændende sted, som jeg håber, at I alle har fået mulighed for at se. Jeg synes, at det er sjovt at se, hvordan børn og voksne bruger stedet, både danseskole - pantelåneren - købmanden - flaskespillet og lejligheden, hvor der bliver leget far, mor og børn. samt WC'et i gården.

Der er Staunings kontor og rummet med de mange skabe, og dukkehusene, hvor man selv kan lege og lave dukker til. Og man kan se TV med "Sonja fra Saxogade", alt dette lægger op til leg og snak om at være barn i gamle dage.

Jeg har indtryk af, at børnemuseet bliver meget besøgt af skoler og børnehaver plus bedsteforældre og familier med børn.

Ud over omvisningerne har der været afholdt jazzmatiné i festsalen med orkestret "The Spirit of New Orleans". Det var et meget velbesøgt arrangement med et veloplagt orkester og et meget engageret publikum.

I oktober igen et musikarrangement i festsalen, denne

gang med Ole Sterndorf - og hans 6 mands orkester, som spillede populærmusik fra 30'erne og 40'erne, og publikum kunne synge med på revyviser og gamle slagere af Aage Stentoft og PH. Det var et livligt og humorfyldt arrangement, der var fremmødt mange medlemmer, og museets øvrige gæster deltog også.

Vi har også været uden for museet: Vi var til rundvisning i Brede, hvor vi så udstillingen "Brede Værk - fra mølleindustri til fabriksindustri", og under kyndig vejledning fik vi et oplæg af Jørgen Strand om arbejderens vilkår. Også om ejernes indflydelse på såvel arbejdsliv som privatliv i det lille samfund, som Brede var dengang. Et meget velbesøgt arrangement, og vi var heldige med vejret den søndag i juni.

Vores store solhvervsfest, som vi desværre ikke kunne afholde i 2010 på grund af ombygning af salen, blev gennemført i år her i festsalen - der var alt udsolgt.

Vores festtaler var multi-kunstneren *Bjørn Nørgaard*, som holdt en livlig og inspirerende tale om kunst, mennesker og samfund. Han påpegede bl.a., "at den bedste computer er mennesket selv. Det, som er skabt gennem tiden, er skabt af to hænder, vi mangler i dag

forståelsen mellem hånd og ånd - håndens og åndens arbejde”.

Menuen var stegt flæsk og persillesovs, og derefter fulgte det store traditionelle lotteri, som også i år havde mange og flotte gevinster, som var sponsoreret af fagforeninger og andre til arbejderbevægelsen tilknyttede forbund og virksomheder. Stor TAK til alle. Den musikalske underholdning stod Preben Nissen og Ole Sterndorf for.

Om foreningen

Vi er i dag en fortsat aktiv forening med 906 medlemmer, heri indgår også 44 institutioner og organisationer, som alle nyder de fordele, som et medlemskab giver, såsom gratis adgang til museet, invitationer til ferniseringer på udstillinger, vores blad samt rabat på 10% ved køb i butikken.

Som noget nyt har vi fået endnu en fordel - nemlig at kunne spise i Café & Øl-halle med 10% rabat på hele a la carte kortet i januar, februar og juni måneder samt på alle mandage og tirsdage hele året. Tilbuddet gælder for medlemmer + 1 ledsager - bare ved at forevise medlemskortet.

Herudover havde vi også forhandlet en medlemspris til teaterkoncerterne, som ”Den Danske Skueplads”

viste i januar måned i festsalen.

Kasserer, *Jørgen Strand*, vil senere gennemgå regnskabet for 2011, men jeg vil gerne gøre et par bemærkninger om vores økonomi:

- Det er godt, at vi har fået flere medlemmer - tak for det. Som omtalt er der sket en økonomisk tilretning på museet. Dette har også haft en vis indflydelse på vores økonomi. Vores tilskud fra museet er reduceret, og vores omkostninger til kontorhold/administration af foreningen hos museet er forøget.

Disse omstændigheder må bestyrelsen forholde sig til i de nærmeste år. Vi må sikre en tilgang af medlemmer eller bringe omkostningerne på et niveau, som gør, at vores drift balancerer.

Vi har en egenkapital, som gør, at vi ikke skal foretage drastiske tiltag, men vi kan over en periode forbedre vores driftsmæssige situation, sluttede formanden.

I et par indlæg fra salen blev der dels takket for beretningen, dels foreslået tidspunktet for generalforsamlingen (kl. 13) flyttet til kl. 12, evt. med servering af en sandwich, samt endelig meget kraftigt efterlyst, flere medlemmer i særlig grad unge.

Formanden lovede at tage forslagene med i bestyrelsen.

Dirigenten kunne herefter konstatere, at beretningen var godkendt.

Regnskab og valg

Der var ikke indkommet forslag til behandling, så kasserer Jørgen Strand, kunne kommentere det omhandlede regnskab, som uden bemærkninger var godkendt af revisorerne.

Jørgen påpegede bl.a.:

- at medlemstallet på et år er steget med 15 - trods naturlig afgang
- at medlemstallet på 5 år er steget fra ca. 550 til 906
- at institutioner og organisationer bidrager med næsten 45.000 kr.
- at der ekstraordinært er bevilget 10.000 kr. til børnemuseet.

Næstformand - og nu tidligere kasserer Jørgen Strand forelagde regnskab og budget.

Trods underskuddet slutter regnskabsåret med en formue på godt 124.000 kr.

Jørgen takkede museets regnskabsafdeling og sekretariat for hjælpen og takkede revisorerne for deres arbejde. Forsamlingen kunne herefter uden bemærkninger godkende regnskabet.

Herefter forelagdes budgettet for 2012. Bladtilskuddet fra museet bortfalder, og årbogen udgives ikke. Desuden påregnes udgift til ny hvervefolder. I alt budgetteres med et underskud på 20.000 kr. hvilket forsamlingen godkendte, ligesom man vedtog uændret kontingent.

Ved valgene genvalgte Jørgen Strand som næstformand, og som ny kasserer valgtes *Lise Werup*. Da *Keld Andersen* ikke ønskede gen-

valg til bestyrelsen, nyvalgte *Erik Juul Andersen*. Som suppleanter genvalgte *Benny Jensen* og nyvalgte *Tom Jensen*.

Revisor *Bent Hansen* og revisorsuppleant *Henning Grelle* genvalgte.

Under Fremtidigt virke rettede formanden en tak til Jørgen Strand som afgået kasserer og et velkommen til Lise Werup på denne post samt til Tom Jensen. Endvidere en særlig tak til Keld Andersen for hans mangeårige virke i bestyrelsen.

Om de kommende arrangementer nævntes omvisningen den 18. marts, et musikarrangement for hele familien d. 13. maj kl. 13 (Keltisk harpe: "Med harpen på eventyr") samt solhvervsfesten tirsdag d. 20. november med Mogens Lykketoft

som taler. Endvidere planlægges et jazzarrangement til efteråret.

I øvrigt modtager bestyrelsen meget gerne forslag til arrangementer. Medlemmer-

KONSTITUERINGER

Ved et efterfølgende bestyrelsesmøde i venneforeningen er der foretaget følgende konstitueringer:

Sekretær:

Bendt Thuesen med
Leif Max Hansen som
stedfortræder.

Solhvervsfestudvalg:

Lise Werup, Erik Juul
Andersen, Tom Jensen og
Benny Jensen.

Redaktionsudvalg:

Preben Sørensen, Louise
Karlskov Skyggebjerg,
Kirsten Nøhr Christiansen
og Bendt Thuesen.

Redaktion af ny folder:

Kirsten Nøhr Christiansen
og Jørgen Strand.

Hjemmeside:

Preben Sørensen.

Medlem af Arbejder-
historiepris-komiteen:

Lars Gaardhøj.

Ansvarlig for foreningens
rundvisninger:

Jørgen Strand.

Arrangementsudvalg:

Jørgen Strand,
Leif Max Hansen og
Erik Juul Andersen.

Bestyrelsen samlet efter generalforsamlingen. Fra venstre Erik Juul Andersen, Jørgen Strand, Leif Max Hansen, Bendt Thuesen. Benny Jensen, Lise Werup og Kirsten Nøhr Christiansen. Tom Jensen var ikke til stede.

nes e-mailadresser vil være en hjælp, så man hurtigt kan annoncere nyheder. Fra forsamlingen blev foreslået også at benytte Facebook, og det tager bestyrelsen med i overvejelserne.

ABA flytter

Til slut fortalte direktør *Louise Karlskov Skygebjerg* om museets aktiviteter - ud over, hvad formanden havde omtalt i beretningen:

Museet vil gerne lave debatarrangementer i forbindelse

med særudstillingerne og også fortsætte med forskellige events som Kulturnatten og Halloween.

Museet har haft næsten 80.000 besøgende i 2011, heraf 17.000 skoleelever (hvoraf de fleste modtager undervisning).

Der forberedes flytning af ABA, som er blevet op sagt på adressen i Nørrebrogade. Selv om samlingerne formentlig kommer til Taastrup, vil der blive mulighed

for at bestille et afgrænset materiale til gennemsyn på museet.

Festsalen bruges flittigt - både af museet og af lejere.

- Husk at følge med på hjemmesiden i museets mange arrangementer, sluttede museets direktør sin beretning.

Herefter kunne mødet afsluttes med en tak til dirigenten og - som det begyndte - med en sang fra Arbejdersangbogen.

Debat om "Hvem er arbejderne?"

Af Margit Bech Larsen

Der har i de seneste år været en heftig politisk diskussion af, hvem der kan kalde sig Danmarks "moderne arbejderparti". Diskussionen afspejler, at den samfundsmæssige udvikling og ændringer i arbejdsprocesser og produktionsformer har haft betydning for vores forståelse af begreber som arbejder, klasse og fællesskab. Udviklingen har også haft konsekvenser for vores politiske tilknytningsforhold og synet på velfærdsstaten.

For at følge op på denne aktuelle debat afholder Arbejdermuseet & ABA i samarbejde med Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie en konference, der tager spørgsmålet om arbejderbegrebets

udvikling op til debat. For hvem er *arbejderne*? Hvordan har man traditionelt defineret arbejderne? Hvem opfatter sig som arbejdere i dag? Og hvordan er de moderne lønarbejders tilknytning til bl.a. solidaritetsbegrebet og de kollektive aktionsformer, der traditionelt har stået centralt i arbejderbevægelsen.

På konferencen lægger historikere, sociologer og arbejdere op til diskussion af arbejderidentitet under overskrifterne *Arbejdere før og nu* - *De "nye" velfærdsarbejdere og Nye tider - nye arbejdere?*

Tid og sted: **Torsdag d. 10. maj kl. 10-17** i Arbejdermuseets festsal i Rømers-

gade. Se det fulde program og tilmelding på hjemmesiden www.arbejdermuseet.dk **Tilmeldingsfrist den 3. maj.**

Deltagelse i konferencen er gratis. Ønsker man frokost og middag, er der betaling, som fremgår af hjemmesiden.

I forbindelse med konferencen indsamler Arbejdermuseet & ABA fotografier fra danskernes arbejdsliv. Send os et billede af dig selv på arbejde - og fortæl os, om du ser dig selv som en arbejder.

Se mere på Arbejdermuseets hjemmeside: www.arbejdermuseet.dk

Arbejdsmuseets Venners bestyrelse 2012

Formand

Kirsten Nøhr Christiansen
Zolas Allé 7
2860 Søborg
Tlf. 39 67 09 32/21 82 35 03
kirsten@kirstennnc.dk

Næstformand/kasserer

Jørgen Strand
Branddamsvej 49
2860 Søborg
Tlf. 39 66 05 47/51 21 41 42
jstrand@webspeed.dk

Kasserer

Lise Werup
Lundtoftegårdsvej 9, 11.mf.
2800 Kongens Lyngby
Tlf. 39 69 33 79/60 72 11 00
werup@webspeed.dk

Sekretær

Bendt Thuesen
Damtoften 9
2750 Ballerup
Tlf. 44 97 16 41
ebthuesen@get2net.dk

Best. medl.

Leif Max Hansen
Hyldekærparken 7
Gundsømagle
4000 Roskilde
Tlf. 46 78 88 77/21 27 98 66
leifmax@gmail.com

Best. medl.

Erik Juul Andersen
Stenvad 8b
2800 Lyngby
Tlf. 44 44 43 73/40 31 43 73
eja@aof-danmark.dk

Suppleanter

Benny Jensen
Jernbane Alle 13, st.tv.
2720 Vanløse
Tlf. 38 71 13 23/40 30 37 90
benley@mail.tele.dk

Suppleanter

Tom Jensen
Teglgårdsvej 36
2920 Charlottenlund
Tlf. 39 63 90 40/42 97 87 46
tom.jensen@webspeed.dk

Arbejdsmuseets repræsentant:

Louise K. Skyggebjerg
museumsdirektør
Skovbovej 3
2800 Lyngby
Tlf. 3393 2575
lks@arbejdsmuseet.dk

Kontingentsats pr. 1. 4. 2012

Jeg vil gerne være medlem af Arbejdsmuseets venner

sæt kryds

Husstandskontingent	☐	250 kr.
Pensionister / studerende og enkeltpersoner	☐	150 kr.
Pensionistpar	☐	200 kr.
Foreninger (indtil 100 medlemmer)	☐	500 kr.
Foreninger (fra 100-500 medlemmer)	☐	1000 kr.
Foreninger (over 500 medlemmer)	☐	1500 kr.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer og by: _____

Eventuel e-mail adresse: _____

HUSK
VENLIGST
PORTO

Arbejdsmuseets Venner
Arbejdsmuseet

Rømersgade 22
1362 København K

ARBEJDERMUSEET
& ARBEJDERBEVÆGELSENS BIBLIOTEK OG ARKIV

MEDLEMSKORT

FOR ARBEJDERMUSEETS VENNER

For perioden 1. april 2012 - 31. marts 2013.

Velkommen til

Musikalsk familie-arrangement

i Arbejdermuseets festsal søndag den 13. maj kl. 13-16.

"MED HARPEN PÅ EVENTYR".

Sang, musik og eventyr. Sunget, spillet og fortalt af:
Kira, Paw og Kim Skovbye.

Kom og syng med på de gode børnesange fra 70'- og 80'erne og se eventyr i festsalen. En oplevelse for alle aldre.

Arrangør: Arbejdermuseets Venner

RUNDVISNING

"Hinsides horisonten"

søndag den 23. september kl. 13.00.

Venneforeningens medlemmer indbydes til rundvisning i Arbejdermuseet i særudstillingen med vicedirektør Hanne Abildgaard som sagkyndig rundviser.

Bestyrelsen

SIDSTE NYT:

Venneforeningens store årlige solhvervsfest er i år fastsat til tirsdag den 20. november kl. 19.00 med fællesspisning, fællessange og det store amerikanske lotteri.

Årets solhvervstaler: Folketingets formand, fhv. minister Mogens Lykketoft.

*Med venlig hilsen
Bestyrelsen*

Afsender:

Arbejdermuseets Venner · Rømersgade 22 · 1362 København K

POST

PP

DANMARK

HINSIDES HORISONTEN - ET MØDE MELLEM TO MALERE

Arbejdermuseet åbner den 31. august en ny spændende særudstilling med værker af malerne Poul Anker Bech og Niels Lergaard. Her ses et af malerierne: Poul Anker Bech: Billundmadonna. 1980. Olie på lærred, 105 x 135. Privateje. Læs mere om udstillingen side 10-11.